

Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Природничий факультет
Кафедра зоології
Освітньо-кваліфікаційний рівень «Спеціаліст»

ДИПЛОМНА РОБОТА НА ТЕМУ:

**ГЕНЕТИЧНА СТРУКТУРА ПОПУЛЯЦІЙ ФОНОВИХ ВИДІВ
П'ЯВОК ЧУДНІВСЬКОГО РАЙОНУ ЖИТОМИРСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Виконала:

студентка V курсу, 52 групи

денної форми навчання

напряму підготовки «7.04010201 Біологія*»

Сінельникова І. В.

Керівник: д. б. н., професор Межжерін С.В.

Житомир – 2014 рік

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Огляд літератури	6
1.1. Загальна характеристика класу П'явки	6
1.2. Історія вивчення фауни п'явок	10
1.3. Фізико-географічна характеристика району досліджень	14
Розділ 2. Матеріал і методика досліджень	17
2.1. Матеріал	17
2.2. Методики дослідження	17
2.2.1. Методика електрофоретичного дослідження	17
2.2.2. Основні аспекти охорони праці при виконанні дипломної роботи	18
Розділ 3. Результати дослідження	20
3.1. Видовий склад п'явок району	20
3.2. Генетична структура популяцій	24
Розділ 4. Використання матеріалів дипломної роботи у навчальному процесі.....	26
Висновки.....	46
Перелік використаних джерел	47

ВИСНОВКИ

1. У результаті дослідження на території Чуднівського району Житомирської області було виявлено 4 види п'явок, що належать до двох родин: родина Плоскі п'явки (*Glossiphonidae*), яка представлена такими видами *B. paludosa*, *H. octoculata*, *G. complanata*, *H. costata*, а також родиною Глодкові п'явки (*Herpobdellidae*), представником якої є вид *H. octoculata*.
2. Досліджено особливості генетичної структури популяцій *H. octoculata* найбільш поширеного виду на території Чуднівського району. Поліморфними виявились спектри неспецифічних естераз, де ідентифікується один локус – *Es-1*, представлений двома альтернативними алелями *Es-1^a* та *Es-1^b*.
3. В обох досліджених популяціях спостерігається рівноважний розподіл генотипів. Досліджені популяції мають амфіміктичну структуру, однак, у популяції зі ставу у с. П'ятка ступінь інбридингу дещо вищий порівняно з іншою, що може свідчити про більшу ізолюваність цієї водойми.
4. Розроблено рекомендації по використанню матеріалів і результатів дипломної роботи при викладанні біології у загальноосвітній школі.

Резюме

На території Чуднівського району Житомирської області виявлено 4 види п'явок : *B. paludosa*, *H. octoculata*, *G. complanata*, *H. costata*. Досліджено особливості генетичної структури популяцій *H. octoculata* - найбільш поширеного виду на території Чуднівського району. Поліморфними виявились спектри неспецифічних естераз, де ідентифікується один локус - *Es-1*, представлений двома альтернативними алелями - *Es-1^a* та *Es-1^b*. В обох досліджених популяціях спостерігається рівноважний розподіл генотипів. Досліджені популяції мають амфіміктичну структуру, однак у популяції зі ставу у с. П'ятка ступінь інбридингу дещо вищий порівняно з іншою, що може свідчити про більшу ізолюваність цієї водойми. Розроблено рекомендації по використанню матеріалів і результатів даної дипломної роботи у навчальному процесі.

Ключові слова: п'явки, видовий склад, генетична структура популяцій.

Резюме

На территории Чудновского района Житомирской области обнаружено 4 вида пиявок : *B. paludosa*, *H. octoculata*, *G. complanata*, *H. costata*. Исследованы особенности генетической структуры популяций *H. octoculata* – наиболее распространенного вида на территории Чудновского района. Полиморфными оказались спектры неспецифических эстераз, где идентифицируется один локус *Es-1*, представленный двумя альтернативными аллелями - *Es-1^a* та *Es-1^b*. В двух исследованных популяциях наблюдается равновесное распределение генотипов. Исследованные популяции имеют амфимиктическую структуру. Однако в популяции из пруда с. Пятка степень инбридинга несколько выше по сравнению с другой, что может свидетельствовать о большей изолированности этого водоёма. Разработаны рекомендации по использованию материалов и результатов дипломной работы при преподавании биологии в общеобразовательной школе.

Ключевые слова: пиявка, видовой состав, генетическая структура популяции.